

רצוי נחמן

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

סיפור השבוע

השמטות

עמר אשר באפעלער, מזקני אנשי שלומנו, מחתנו של ר' איזיק מאומן. בא אצלו אחד והקשה לו קושיות וחקירות, והשיב לו. אחד נכנס לבית ועמד את עצמו מהפך, הראש למטה והרגלים למעלה, וצעק שכל הבית וכל מה שבבית הוא מהפך. ונכנס איש בעל שכל ואמר לו: הלא אתה מהפך, על-כן נראה לך שהכל מהפך, תהפך את עצמך לשר, ותראה שכל הבית ישר.

עמר ואמר אז לזה האיש הנ"ל: "דיין מוח איז איבערגעקערט, דאכט זיך דיר אז אלדז איז איבערגעקערט; גלייך אויס דיין מוח, וועט אלדז זיין גלייך" נמחק הרי מהפך, לכן נדמה לך שהכל מהפך; תישר את מחך, אז תראה שהכל מיישר ומסדר.

קיום התורה

אחר שהשיב בחיוב על השאלה אם אפשר לחזור על למוד חצי עמוד גמרא וען שרבנו אמר שיותר טוב לגמור כל הגמרא ואחר-כך לחזור על הלמוד, שאלנו אם לא יותר טוב ללמוד ספרי רבנו.

ורבי ישראל השיב: "ספרי רבנו יש להם דין קדימה על כל הספרים". (ועיין במסגרת השלחן כ"ז סעיף קטן ג', שנקט בלשון זה על למוד ההלכות הנחוצות שיש להם דין קדימה על כל הספרים, ומכון ל'קצור שלחן ערוך' שמי שאין לו הרבה זמן, צריך בעקר ללמוד הלכות הנחוצות וספרי מוסר המכניעים את היצר הרע).

(לראות באב"י הנחל - לימוד ל"ט)

ועקר הגאולה תלויה בזה, כי פן דרך ה' יתברך שהוא עוסק ברחמי לקרב את האדם בכמה דרכים, אך אף-על-פי-כן הוא מניח לו מקום להסתפק קצת בשביל נסיון ובחירה.

וכשמתחזק באמונה שלמה על-ידי שמסתכל על האמת על כל החסדים שעשה ה' יתברך והאיר בו מחוק רמזים בכמה דרכים להודיעו היכן האמת בנדאי קצה לכל טוב אמתי ונצחי, אבל אם ירצה לבקש תואנות לפרש, נותן לו ה' יתברך מקום לטעות יותר ויותר וצריך אחר כך יגיעות גדולות ועצמות מאד ביותר קדם שיזכה אל האמת וכלי האי אולי עד שיכול לפטר מן העולם ולא יזכה אל האמת וצטרך לסבל מה שסיבל ולהתגלגל בכמה גלגולים עד שיבוא להתקרב אל האמת, שהיה בידו לזכות בו עתה על-ידי נסיון קל להשליך תאות הפכוד והנצחון ולהסתכל על האמת לאמתה: וזה שהקפיד עליהם ה' יתברך ואמר למשה: עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה לא יאמינו בי בכל האותות אשר עשיתי בקרבם. הינו כנ"ל, פי הלא כבר התחלתי להאיר להם האמת על-ידי כל האותות אשר עשיתי בקרבם ועדין אינם מאמינים מחמת הקשיות שלהם שרוצים להבין ולראות הכל מיד.

על-כן גר עליהם אז הגלות והחרפן שנמשך עד הנה שיצטרכו להתנסות בכל דור ודור בענין זה שמי שיצא להסתכל על האמת על-ידי כל מה שכבר התחיל ה' יתברך להאיר בו, יוכל להבין היכן האמת ויחזוק באמונה על כל מה שאינו יכול להבין ולהפך להפך. ובה תלויה עקר הגאולה, פי עקר הגאולה תלויה באמונה, כמו שכתוב: תבואי תשוב מראש אמת. והבן היטב אם תרצה לחוס על חייך הנצחיים. (שבועות ב', אות ט"ז)

על-כן גר עליהם אז הגלות והחרפן שנמשך עד הנה שיצטרכו להתנסות בכל דור ודור בענין זה שמי שיצא להסתכל על האמת על-ידי כל מה שכבר התחיל ה' יתברך להאיר בו, יוכל להבין היכן האמת ויחזוק באמונה על כל מה שאינו יכול להבין ולהפך להפך. ובה תלויה עקר הגאולה, פי עקר הגאולה תלויה באמונה, כמו שכתוב: תבואי תשוב מראש אמת. והבן היטב אם תרצה לחוס על חייך הנצחיים. (שבועות ב', אות ט"ז)

ומכון ל'קצור שלחן ערוך' שמי שאין לו הרבה זמן, צריך בעקר ללמוד הלכות הנחוצות וספרי מוסר המכניעים את היצר הרע).

שלח-לך

* מתוך ספר לקוטי הלכות *

ויבא עד חברון

בשרוצים לבוא לארץ-ישראל, ששם עקר כלליות כל הקדשות, אזי מתגברים ומשתטחים המניעות והעכובים הנמשכים מבגדים הצואים, שאי אפשר להכניעם בידים בלבד התורה והצדיקים, והעקר בכח קברי הצדיקים שכבר נסתלקו וכאו למנוחתם.

ועל-כן בשראה כלב שמתגברים מאד עצת המרגלים שרוצים לפגם בקדשת ארץ-ישראל, הלך תשתטח על קברי אבות. ועל-כן גם בתחלת גאלת מצרים שהיתה בשביל לבוא לארץ-ישראל בתיב: "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", בחינת קבר הצדיק (הלכות בציעת הפת ה', אות מ"ז לפי אוצר היראה - ארץ ישראל, אות י"א)

ועד אנה לא יאמינו בי

בחינת חטא המרגלים היה, שנתן להם ה' יתברך מקום לטעות על שרצו לחקר יותר מדאי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, אני אמרתי להם שהיא טובה והם לא רצו להאמין וכו', חייב שאני נותן להם מקום לטעות וכו'. פי ארץ-ישראל היא עקר בחינת אמונה, כמו שכתוב במקום אחר והם רצו לראות בעיניהם מיד איך באן לארץ-ישראל.

ולא רצו לסמך על אמתה אף-על-פי שכבר ראו אותות ומופתים נוראים ונפלאים כאלה, אף-על-פי-כן אמרו: נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וכו'. פי רצו לראות ולהבין האמת מיד, על-כן נתן להם ה' יתברך מקום לטעות ונרמו בכיה לדורות עד היום שמתאכר הגלות על-ידי זה.

(סד)

אף-על-פי שירד האדם כמו שירד חסיוֹשלוֹם אם הוא חזק ברצונו והשתוקקותו אל האמת לאמתו יכול לעלות על-ידי הירידה היקא למקום גבוה מאד שזה בחינת ירידה תכלית העליה, עין פנים:

(הלכות הכשר כלים, הלכה ד אות כב)

(סו)

לפעמים נופל האדם מאד ונתרחק מהשם יתברך על-ידי האמת פי יודע באמת שפגם וקלקל מאד, וגם עתה הוא כמו שהוא ועל פן מתיאש בעצמו לגמרי, אבל באמת צריכין להתרחק מהאמת כזה וכי:

(עין אמת, אות כו ועין שם עוד אות ל)

לראות באב"י הנחל

= אב"י הנחל =

... ר' ישראל אמר פעם לאחד שיקרב את משפחתו על-ידי מכתבים, כשם שהוא עסק עם שנייה, שלקח ספרי רבנו העתיק מהם מכתבים של קרוב.

לאחד מהחברים שהיה חושב במחשבתו על הספר אב"י הנחל, שזה ספר פשוט של לקוטים ותו לא, פנה אליו ר' ישראל באחת השבתות ואמר לו: "אני חברתי אב"י הנחל, זה לא דבר פשוט..."/ וצריך עיון.

ר' ישראל אמר פעם, שיש עוד מכתבים אחרים עוד יותר יפים מהראשונים, ובוא זמן שיתגלו בעולם. ופעם אמר שצריכים להתפלל שיתגלו בעולם.

ר' ישראל ספר, שהמכתבים מאב"י הנחל נכתבו על ידי רבי צעקות והתבודדות שלו בין ההרים (של ר"ס), ואמר שהנשיא בקש ממנו לכתב לו מה שקבל מרבי נחמן, ור' ישראל חבר מזה אב"י הנחל - 'אב"י ראשי תבות: ישראל בער אודער.

משפחה אשר בוז את הנשיא שזר בשהגיע לקבוץ ראש-השנה לישול ברסלבי, נגשו לר' ישראל בכתנת נינו לבקש ממנו מחילה, ואז ר' ישראל הגיש להם ספר אב"י הנחל של מכתביו לנשיא שזר, ובו העביר לו ממה שקבל מר' נחמן, ודבר אתם ממעלת הספר. והדבר היה פלא, כי ר' ישראל לא היה רגיל לשאת עמו ספרים למקומות פאלה, והיה נראה שהוא צפה והכין את הפגישה.

עצות ותפילות

רצון וכסופין, ה-ח

ולהשתוקק ולחשק תמיד ברצון וחשק חזק ואמת לתורתך ולעבודתך ולהתקרב אליך באמת, עד שאזכה על-ידי החשק והרצון האמת שבלב, ללמוד מתוך הספר העליון הנכתב על הלב העליון על-ידי הצדיקים האמתיים, אשר אתה מקשיב ושומע דבריהם שמדבר כל אחד במקומו, ואתה מחברם יחד וכותב מהם ספר זכרון בשביל החושבים בלבם וחושקים באמת ללמוד תורתך ולעשות רצונך, כמו שכתוב, אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו.

וכפי גם כן לקבל ולהמשיך עלי הארה גדולה מהלב הזה וללמוד מתוך הספר הזה, כי אני רחוק מאד מהכל, רק אני מצפה לרחמיך וחסדיך, שתופני לרצון וחשק אמתי אליך ולעבודתך ולתורתך, באופן שאזכה לשוב אליך מהרה באמת ברצונך הטוב.

חסד וחמל עלי ברחמיך הרבים, ברחמיך הגדולים. עורני כי עליך נשענתי, כי תפארת עזני אתה וברצונך תרום קרננו יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לפי לפניך ה' צורי וגואלי. אמן ואמן. (לקוטי תפילות - מתוך תפילה ק')

העקר הוא הרצון, ואף על פי שהכל חפצים ורוצים לעבדו יתברך, אף על פי כן אין כל הרצונות שוים. יש חלוקים רבים ברצון, אפלו באדם אחד בעצמו בכל עת ובכל רגע יש חלוקים רבים בין הרצונות והכלל שעקר הוא הרצון והכסופין שיהיה כוסף אליו יתברך, ובתוך כך מתפללין ולומדין ועושין מצות ועין ממון אות נ (שיחות הר"ן, סימן נא).

... על כן באתי לפניך אבי שבשמים, אבי אב הרחמן, הגומל לחיבים טובות, גמלני כל טוב, ותפני לכסף ולהשתוקק ולחשק תמיד בהשתוקקות נמרץ אליך ולעבודתך ולתורתך ברצון חזק ותקיף מאד, עד שאזכה ברחמיך, ללמוד הרבה בכל יום, ולהתפלל ולומר תחנון ובקשות שירות ותשבחות הרבה בכל יום ויום, ולעשות מצות ומעשים טובים הרבה בכל יום ויום כל ימי חיי, ואפלו בעת שיהיה ההכרח להתבטל על פי רצונך, אפלו אם אהיה לפעמים במקומות שאי אפשר ללמוד ולעסוק בעבודתך שם, תופני ותעזרני שיהיה לי חשק ורצון חזק ללמוד תורה ולעבד אותך באמת, עד שיעלה הרצון לפניך, באלו עשיתי מצותיך ולמדתי תורתך ממש.

מלא רחמים, רחם עלי והיה בעזרי תפני שאתחיל להרגיל את עצמי לכסף

מי שאי אפשר לו ללמד כלל, כגון שהוא עם הארץ או שאין לו שום ספר, או שהוא בדרך ובמדבר וכיוצא בזה, רק שלבו פוער בו ונכסף ומשתוקק מאד ללמד תורה, אני מה שהלב חומד ללמד, זה בעצמו בחינת למוד מתוך הספר (עין בפנים, לקוטי מוהר"ן, סימן קמב).

על-ידי שיש להאדם רצון אחר חוץ מרצון השם יתברך, נעשה מלכות להסטרטא אחרא. כי צריך האדם לבטל רצונו שלא יהיה לו רצון, רק כמו שרוצה השם יתברך, הן שיהיה לו ממון ובנים הן לאו חסיוֹשלוֹם, וכן שאר כל הרצונות לא יהיה רק כמו שרוצה השם יתברך, ואני ממליך מלכותיה יתברך לבד (שם, סימן קעב).

מענין רצון מפלג שלא ידע כלל מה הוא רוצה עין אמונה אות נה, אכילה אות יז (שם חלק ב', סימן ז).

ויהי עתה